

DUTCH
TRANSFORMATION
— FORUM —

Verslag NextGen Round Table

13 oktober 2021 | Rotterdam

On the road to NetZero in 2050

De bijeenkomst maakte inzichtelijk hoe een holistische aanpak gericht op zowel productie, consumptie als herstel noodzakelijk is en hiervoor samenwerking nodig is op alle niveaus: publiek-privaat, mondiaal, regionaal en lokaal. Eneco geeft met een hoge ambitie een sterk voorbeeld: luister als topmanagement naar de NextGen, verhoog je doelen en versnel je tussenstappen. Dat vraagt lef en transparantie. Let's walk the talk!

Stoppen met vliegen? Vanaf morgen geen rood vlees meer? Iedereen op CO² rantsoen? De focus werd vaak persoonlijk tijdens de NextGen Round Table van Dutch Transformation Forum over het thema 'on the road to NetZero in 2050'. Duidelijk werd dat de NextGen-deelnemers willen versnellen.

De locatie voor de NextGen Round Table over 'On the Road to NetZero in 2050' was méér dan passend. Een eigen warmte/koude-installatie, zonnepanelen, bijen op het dak... het Eneco-hoofdkantoor aan de Marten Meesweg in Rotterdam heeft het allemaal. Dat de NextGen elkaar eindelijk weer eens live konden ontmoeten, werkte duidelijk óók inspirerend. Het leidde tot een levendige en ook persoonlijke bijeenkomst.

'Doe ik zelf wel genoeg?' was een vraag die de circa zestig deelnemers zich regelmatig stelden in het door glas omringde Eneco-auditorium. Ze namen de eigen vleesconsumptie en mobiliteit kritisch onder de loep. Maar minstens zo kritisch was de NextGen over de overheid. Na de vraag van moderatoren Farid Tabarki en Suzanne Kröner - Rosmalen of Nederland een onvoldoende verdient voor zijn klimaatinspanningen, gingen vrijwel alle handen de lucht in. De actiebereidheid heerst onder de NextGen. Versnellen moeten we, en wel nu, anders is het te laat.

Voorop lopen loont

Bij Jeroen Overgoor, director Communications, HR & Facilities van Eneco, waren ze aan het juiste adres. Zijn organisatie wil namelijk vijftien jaar eerder dan in 2050 klimaatneutraal zijn en heeft daar een gedetailleerde roadmap voor opgesteld. Aanjagers binnen Eneco zijn de leden van Young Eneco, die zich ook tijdens de bijeenkomst regelmatig lieten horen. Het werpt nu al vruchten af, want Natuur & Milieu riep Eneco vorig jaar uit tot groenste der grote energiemaatschappijen.

Op de vraag of het met de stijgende prijzen zaak is van energieleverancier te switchen, reageerde Overgoor met een glimlach. 'Dat verschilt per huishouden,' zei hij, 'maar in het algemeen geldt: als je een vast contract hebt, houd dat dan aan.' Wat bij Farid Tabarki de opmerking ontlokte dat de bijeenkomst nu al nut heeft.

Ron Wit van Eneco vulde aan dat de ambitie om klimaatneutraal te willen zijn in 2035 primair gedreven wordt door de wens van Eneco om met de impact van haar activiteiten te blijven binnen de grenzen van onze planeet. Daarnaast loont voorop lopen voor een energiebedrijf: Eneco trekt er talent mee aan en creëert er een goede commerciële propositie mee die inspeelt op strenger klimaatbeleid en de veranderende klimaatmoraal van klanten. De drie speerpunten van Eneco's transitie zijn radicale elektrificatie, uitfasering van aardgas en duurzame warmte. Bij elke investering worden de kosten van verduurzaming voortaan meegenomen. Voor de circa 14 megaton CO² die Eneco nu nog jaarlijks uitstoot, zijn vooral de klanten verantwoordelijk. 'Je kunt natuurlijk niet de gasketels uit de huizen en bedrijven slepen', zei Wit daarover. De oplossing schuilt wat hem betreft in een combinatie van verleiden en overheidsprykkels. Zo zou gas zwaarder moeten worden belast dan elektriciteit en zou een huurder voor aansluiting op een warmtenet niet méér moeten gaan betalen dan voor gas. De rol van Eneco hierbij is dat het bedrijf dusdanig aantrekkelijke proposities biedt dat klanten al dan niet stapsgewijs omschakelen naar duurzame warmte en van het gas los willen gaan.

Ook Wit pree de mannen en vrouwen van Young Eneco. Zijn les: ook als individu kun je het verschil maken. 'Het maakt de Eneco-board wel eens zenuwachtig, de daadkracht van de nieuwe generatie', zei hij, 'maar dat is goed, want daarvan gaan we als bedrijf urgenter handelen en dingen anders doen.'

Consumptieverandering als bottleneck

Frans Blom, oprichter van DenkWerk, deelde met de NextGen-deelnemers de eerste resultaten van een studie die begin komend jaar verschijnt. Er zijn nu vier planetaire grenzen overschreden of bijna overschreden, stelde hij: die van biodiversiteit, biochemische stofstromen, klimaatverandering en landgebruik. Maatregelen moeten goed op hun effecten worden bekeken, want wat helpt tegen de ene kwaal doet dat nog niet automatisch tegen de andere. Zo is het tegengaan van ontbossing op alle fronten heilzaam, maar elektrisch rijden niet: dat vergt zeldzame metalen en veroorzaakt chemische vervuiling.

De grote denkfout is volgens hem dat we vooral naar de productie kijken. Het probleem zit hem juist in dat we bovenmatig consumeren. Op het gebied van voedsel is onze voetafdruk veel te groot, maar ook elektronica, kleding en mobiliteit zijn problematisch. Je kunt aan drie knoppen draaien: verandering van de consumptie - zoals minder vliegen en vlees eten -, verandering van de productie - meer duurzame energie bijvoorbeeld - en herstel, zoals herbebossing en het opslaan van CO². Consumptie- en productieverandering alléén volstaan niet meer: we kunnen slechts onder de 1,5 graad temperatuurverhoging uitkomen als we alle drie de knoppen gebruiken, dus ook de herstelknop.

De bottleneck zit dus bij de consumptieverandering. Slechts 3 tot 7 procent van de mensen past zich uit zichzelf aan. Want hoe moet het dan wel? Op dat moment hield Blom een spiegel voor die de hele avond impact had: rood vlees, rundvlees, zou vanaf morgen verboden moeten zijn. De milieubelasting ervan is namelijk tien keer zo groot als die van kip, en die van kip is weer tien keer groter dan die van groente. 'Dus als je op een dag biefstuk hebt gehad, mag je daarna honderd dagen geen vlees eten.' Het kwam hem op instemmende reacties uit de zaal te staan.

Blom had zelf de daad bij het woord gevoegd en het vlees laten staan sinds hij twee weken eerder tot deze slotsom was gekomen. Ook later, in de subgroepsessies en tijdens het Indonesische dinerbuffet, bleef vlees een veelbesproken onderwerp. Rood vlees – draadjesvlees – werd zo de rode draad van de bijeenkomst.

Als er meer werk wordt gemaakt van herstel en consumptieverandering is NetZero haalbaar, zei Blom. Dat hoeft geen banen te kosten: er ontstaat alleen ánder werk. De agrarische sector zal gecompenseerd moeten worden en boeren omgeschoold. 'Er is geen discussie mogelijk over of dit moet gebeuren, alleen over hoe het moet.'

Klimaatneutrale BMW

Thijs Venema van BCG toonde zich van zijn optimistische kant. ‘Deze crisis is makkelijker op te lossen dan we denken’, trapte hij af. Hij constateerde dat het onderwerp sterk leeft bij jonge sollicitanten en dat investeerders op zoek zijn naar groene doelen. Ook zijn er nu twee keer zoveel bedrijven die zich committeren aan NetZero dan een jaar geleden. De makkelijkste stap die ze kunnen zetten, aldus Venema, is dat ze de eigen prestaties meten. Lastiger zijn de vervolgstappen, de kosten van maatregelen becijferen en in oplossingen investeren. Na de operations moeten het energieverbruik en de keten worden aangepakt. Hoe moeilijk dat laatste is, verschilt sterk per sector. Industrieën die basismaterialen maken hebben veel directe emissies en hebben relatief veel emissies ten opzichte van hun omzet en winst. Spelers verder in de keten, zoals kleding retailers, hebben vooral scope 3 emissies, die relatief weinig zijn ten opzichte van hun omzet en winst. De sleutel ligt dan ook in ketenbrede samenwerking om emissies te reduceren. Venema daagde de NextGen uit met een quizvraag. ‘Hoeveel kost het om een BMW volledig klimaatneutraal te maken?’, vroeg hij. ‘Tien keer de aanschafprijs’, werd er vanuit de zaal geroepen, maar het bleek slechts 500 euro te zijn, en bij een broek maar 1 euro. Dat de producenten deze stap toch niet zetten, verklaarde Venema uit een mengeling van interne complexiteit, een sterke focus op directe kosten in plaats van waarde voor de klant en de moeilijkheid om ketenbrede oplossingen door te voeren. Daarnaast vinden bedrijven het moeilijk om de switch te maken naar nieuwe businessmodellen die nodig zijn om hier geld aan te verdienen.

Verandering begint altijd bij een voorhoede, aldus Venema. Eerst kopen alleen de rijken een Tesla, maar is de prijs van accu's eenmaal gezakt, dan komt zo'n auto voor grotere groepen binnen handbereik. Dat kan ook met warmtepompen en andere duurzame technieken gebeuren. Het is dan wel zaak dat ze snel leverbaar zijn en niet duurder dan de traditionele cv-ketel. Belangrijk voor een bedrijf dat het pad naar NetZero inslaat, is transparantie: zeg niet alleen dat je klimaatneutraal wilt zijn in 2050, maar leg uit hoe je het precies doet, dan kunnen mensen je daar aan houden.

Positieve framing

In de vijf subgroepen die daarna aan de slag gingen, bleef het vraagstuk van de vereiste consumptieverandering resoneren. Hoe krijg je ook de minder verdienende en minder hoog opgeleide medemens mee? ‘Sturen’ en ‘verleiden’ werden veel genoemd, ‘dwingen’ minder. Wel bleef er een sterke hang bestaan naar het per direct verbieden van rood vlees. Het belang van positieve framing werd diverse keren benadrukt. ‘Mensen moeten niet het gevoel krijgen dat de overheid hun gehaktbal afpakt’, zo verwoordde iemand het. Er was overeenstemming over dat alle partijen (overheid, burgers, bedrijven) hun rol moeten pakken, ze moeten de verantwoordelijkheid niet op elkáár afschuiven. Gaandeweg werd de stemming activistischer: ‘We moeten minder praten en meer doen!’

Toen er werd gevraagd hoe jongeren hier meer bij te betrekken, zei een van de jongste deelnemers: 'Dat zijn we al. Maar we hebben de oudere generatie nodig om dit op te lossen.' Het zelfbewustzijn van de NextGen lijkt daarmee wel goed te zitten.

Slotspreker Yvo de Boer, voormalig executive secretary van de United Nations Framework Convention on Climate Change, voelde zich vereerd dat hij als vertegenwoordiger van de past generation was gevraagd voor een NextGen-bijeenkomst. In dertig jaar veranderde ondernemen sterk van karakter, zei hij: louter aan winst en dividend denken en de gevolgen op de samenleving afwentelen kunnen niet meer. Maar de wens om duurzaam te zijn, staat op gespannen voet met kostenbeheersing. In grote delen van de wereld heeft armoedebestrijding een hogere prioriteit dan het klimaat.

De Boer signaleerde diverse gunstige ontwikkelingen. Investeerders hebben het klimaat ontdekt en zelfs prijsvechters bekommeren zich om hun groene imago. Het inzicht breekt door dat menselijk, sociaal en natuurlijk kapitaal de voornaamste assets van de onderneming zijn. Organisaties als de International Integrated Reporting Council (IIRC) proberen te bewerkstelligen dat die ook op de balans komen te staan, naast financieel en geproduceerd kapitaal.

Perfekte werkomgeving voor future gen

De Boer noemde het ondernemingsklimaat 'rommelig'. Op deelaspecten worden bedrijven wel in een duurzame richting geduwd, maar eenduidige stevige maatregelen als CO²-beprijzing ontbreken. Verantwoordelijkheid nemen gaat verder dan belasting betalen, zei hij: je moet ook invloed uitoefenen in de keten en investeren in arme landen. Een bedrijf als Eneco kan daarmee voorkomen dat er nieuwe kolencentrales worden gebouwd.

Nu duurzame energie en opslag goedkoper worden en elektrische auto's en vleesvervangers voorhanden zijn, is het tijd om in actie te komen. Duurzaamheid wegstoppen in een aparte afdeling volstaat niet meer, het moet onderdeel zijn van de bedrijfsstrategie. DSM en Philips, met hun switch naar voeding en medische apparatuur, vond hij goede voorbeelden. De succesvolle ondernemer van de toekomst omarmt volgens De Boer verandering en nieuwe ontwikkelingen, maakt van bedreigingen kansen en voelt zich verantwoordelijk voor de wereld. 'Je moet jezelf als een puzzelstukje in een duurzame wereld zien.'

Aan het slot van zijn presentatie refereerde hij nog eens aan zijn leeftijd. 'Ik ben eigenlijk 25, maar ik zie er zo beroerd uit omdat ik steeds maar aan het rennen ben om klimaatdoelstellingen in akkoorden te krijgen.' Ook hij besloot met een oproep aan de NextGen: 'Spreek je uit, handel in plaats van te praten, en creëer nu al de perfecte werkomgeving voor de future gen.'

*‘Je kunt natuurlijk niet de gasketels uit de huizen
en bedrijven slepen’*

*‘Als je op een dag biefstuk hebt gehad, mag je daarna
honderd dagen geen vlees eten’*

*‘Mensen moeten niet het gevoel krijgen dat de overheid
hun gehaktbal afpakt’*

*‘Je moet jezelf als een puzzelstukje in een
duurzame wereld zien.’*

*‘Spreek je uit, handel in plaats van te praten, en creëer nu al
de perfecte werkomgeving voor future gen.’*

Dilemma's ter plekke

Kom je bij elkaar in een duurzaam kantoor, loop je toch nog tegen dilemma's aan. Want water drinken, da's gezond en duurzaam, dat weten we. Maar hé, waarom zit het in tientallen plastic flesjes? Een gezamenlijke Indonesische buffetmaaltijd: prima idee, want grootschalig koken is duurzamer dan solo koken. Maar die rendang, dat is toch rundvlees? Over dit onderdeel van de Indonesische maaltijd maakten de deelnemers niet alleen grapjes en kritische opmerkingen, ze schepten er ook opvallend weinig van op.

Praktische duurzame oplossingen

Enkele praktische oplossingen, bestaand en niet-bestaand, die tijdens de round table ter sprake kwamen:

- Organiseer workshops voor kinderen of kleinkinderen binnen organisaties. Daar kunnen zij aangeven wat papa, mama, opa en oma anders en beter kunnen doen op klimaatgebied.
- Verstrek vouchers met een einddatum die het recht geven om voor een bepaald bedrag te verduurzamen. Meer nog dan bij subsidie hebben mensen het gevoel dat ze iets mislopen als ze hier geen gebruik van maken.
- Stel personal carbon wallets in. Die geven het recht om een bepaalde hoeveelheid CO² uit te stoten. Hoe precies (stoken, vliegen, vlees eten,) is aan de gebruiker, zolang die het maximum maar niet overschrijdt.

Duurzaamheid is voor mij:

Duurzaamheid is voor mij de enige weg vooruit.

Jan Pieter Barendse, Strategic Advisor Ministerie van Buitenlandse Zaken

Duurzaamheid is voor mij dromen, denken en daadwerkelijk doen. Hiermee doel ik op het feit dat we veel leuke plannen, uitgedachte initiatieven en concepten hebben, maar nog te vaak blijven hangen in de 'droomfase'. Met alle gevestigde multinationals en een wirwar aan nieuwe start- en scale-ups zou het niet moeilijk moeten zijn om deze denkracht ook om te zetten in actie. Want daar ontbreekt het nog te vaak aan bij de transitie in Nederland.

Auke Boomsma, Global Solutions & Sustainability Arcadis

Duurzaamheid is voor mij een circulair systeem waarbij we zo min mogelijk nieuwe resources nodig hebben om ons leven gelukkig te leiden.

Thomas Kloosterman, Voorzitter Jong Defensie

Duurzaamheid is voor mij een groeiend collectief en individueel bewustzijn van eigen handelen, het stellen van de juiste vragen aan de status quo en het aanpassen van gedrag.

Jeroen Lafeber, Manager IT & Zorg Zorgplan/ZorgInfo

Duurzaamheid is voor mij een thema waarmee we aan de slag moeten gaan/blijven. Het vergt creativiteit en positiviteit van een ieder. Een (meer) juridisch antwoord zou ik niet makkelijk in een zin kunnen vatten.

Valerie van 't Lam, Advocaat omgevingsrecht en milieurecht Stibbe

Duurzaamheid is voor mij een morele plicht.

Daniel Paarlberg-Loeb, Manager Strategie & Ontwikkeling HTM Personenvervoer

Duurzaamheid is voor mij leven en handelen met de wetenschap dat de generaties na ons net zo'n goed leven kunnen hebben als wij nu.

Sharon Penseel, Transformation Manager Operations Stedin

Duurzaamheid is voor mij de kans voor onze generatie om te doen wat ertoe doet.

Timothy Prescott, Director of Digital Health UMC Utrecht

Foto-impressie

>A man in a dark suit and light blue shirt is seated at a table in a meeting room. He has his arms crossed and is looking towards the camera with a slight smile. He is wearing a name tag. The table in front of him has a white lamp, a glass of water, and a glass of beer. Other people in business attire are visible in the background, engaged in conversations. The room has a modern, professional feel with large windows and warm lighting.

Dit verslag wordt u aangeboden namens de partners van het NextGen Round Table - Dutch Transformation

Forum:

Eneco

Boston Consulting Group

IBM

ING

Nationale-Nederlanden

Spencer Stuart

Stibbe

KPMG

Auteur

Menno Bosma

Over NextGen Round Table

Tijdens de NextGen Round Table van Dutch Transformation Forum komen senior managers, (potentiële) Board Members en directieleden van bedrijven, overheidsorganisaties, kennisinstellingen en ngo's bijeen. Deelnemers van de NextGen Round Table zijn authentiek, onafhankelijke denkers en vernieuwend. Zij beschikken over leiderschapskwaliteiten en worden gezien als toekomstige eindverantwoordelijken.

Over Dutch Transformation Forum

Het Dutch Transformation Forum heeft als doel om een toekomstgerichte dialoog te faciliteren en bruggen te slaan tussen de verschillende stakeholders (topbeslissers uit het bedrijfsleven, bij de overheid, kennisinstellingen en ngo's). Tijdens het Dutch Transformation Forum wordt de gezamenlijke denkkracht van de deelnemers benut door een platform te bieden dat gericht is op het delen van visie, kennis en ervaring.

Organisatie:

TRANSFORMATION
— FORUMS —

Professor JH Bavincklaan 7-9
1183 AT Amstelveen

info@transformationforums.com
www.transformationforums.com

+3120 - 299 6598